

for a living planet®

WWF Verdensnaturfonden

Tlf. 35363635

Svanevej 12
2400 København NV

wwf@wwf.dk
www.wwf.dk

8. november 2013

En ny kystfiskeriordning skal skabe stærke betingelser for et naturskånsomt og rentabelt dansk kystfiskeri

Høringssvar fra WWF Verdensnaturfonden til Bekendtgørelse om Regulering af Fiskeriet 2014-2020

WWF Verdensnaturfonden vil gerne sige tak for muligheden for at kommentere på udkastet til bekendtgørelse om regulering af fiskeriet i 2014 og 2020, udsendt i offentlig høring d. 11. oktober 2013. WWF Verdensnaturfonden vil i sit svar primært fokusere på ændringerne af kystfiskerordningen. Kystfiskeriet har haft vanskelige kår i Danmark i senere år, og kystfiskerordningen har ikke været tilstrækkelig til at forhindre en reduktion i kystfiskeriet og en stadig mindre kvotemængde.

WWF Verdensnaturfonden (WWF) finder det yderst vigtigt, at man med den nye fiskeriregulering skaber stærke rammebetingelse for kystfiskeriet, og sikrer et levende og rentabelt kystfiskeri hvor kvoterne ikke forsvinder ud fra kystfiskersegmentet. Kystfiskeri er typisk kendetegnet ved små fartøjer, der driver et miljøvenligt fiskeri med mere skånsomme redskaber, såsom garn eller traditionelle snurrevod. Fisk fra kystfiskerfartøjer vil også ofte være af høj kvalitet, hvilket sammenholdt med den lave miljøpåvirkning, giver kystfiskeriet nogle helt særlige fordele i forhold til markedsføring og branding, som det er vigtigt at udnytte hvis kystfiskersegmentet skal trænge igennem på markedet.

I forhold til det udsendte reguleringsudkast, ser WWF det som et positivt skridt, at man nu opdeler fartøjer og redskaber i henhold til deres skånsomhed. Men WWF anser ikke forslaget som vidtrækkende nok i forhold til at sikre et bæredygtigt kystfiskeri.

WWF finder det altafgørende, at den grønne og miljøvenlige profil understøttes og fremhæves mest mulig, og at kystfiskerordningen indrettes således, at kystfiskersegmentet bliver et 100 % trawlfrit segment. Det vil også give fiskerne bedre muligheder for at differentiere sig på markedet og dermed skabe indtægtsgrundlag til at sikre kystfiskersegmentet fremover. Hvis man tillader trawlfiskeri at være en del af kystfiskerordningen, vil denne mulighed gå tabt.

Derudover vil WWF gerne påpege nødvendigheden af, at der i tillæg til selve fiskerireguleringen iværksættes yderligere tiltag, der skal understøtte udviklingen i kystfiskeriet, det gælder bl.a. fiskerifonden og markedsføring.

Nedenfor opstiller WWF en række konkrete forslag og uddybninger, som vi ønsker der bliver taget højde for og inkluderet, inden en ny kystfiskerordning vedtages under fiskerireguleringen.

En kystfiskerordning uden trawl bidrager til en sund havnatur (Redskabsopdeling, bilag 19)

WWF Verdensnaturfonden mener, at et sundt havmiljø og et levende kystfiskeri går hånd i hånd. Derfor må en ny kystfiskerordning sigte imod skånsomt og bæredygtigt fiskeri. Brugen af bundskrabende fiskeredskaber skal derfor ikke være del af en ny kystfiskerordning. Her følger en række af essentielle overvejelser og henvisninger, som burde indgå i beslutningsgrundlaget:

Fiskeri med **bundslæbende trawlfredskaber er skadeligt for dyre - og plantelivet på både hård og blød bund**, og fortsat trawlfiskeri kan forhindre vigtige habitatarter i at genetablere sig. Ifølge Miljøministeriet er trawl en af hovedårsagerne til at de danske havområder er i dårlig miljøtilstand. I basisanalysen til Havstrategi-direktivet hedder det: *"En række faktorer er medvirkende til, at der i dag ikke er god miljøtilstand i alle de danske havområder. De vigtigste faktorer er belastningen med næringsstoffer og miljøfremmede stoffer, samt overfiskeri af visse bestande og påvirkning af havbunden ved fiskeri med bundslæbende redskaber"*.

Fiskeri med bundtrawl er i dag en yderst udbredt metode til fangst af vigtige kommercielle arter som torsk, jomfruhummer, tunge og rødspætter i danske farvande. Anvendelse af sådanne bundslæbende fiskeredskaber påvirker i høj grad havnaturen og mange steder gennemtrawles havbunden flere gange om året¹. Det påvirker havbunden ved at vegetation og bundlevende dyr ødelægges, hårdt substrat fjernes og sten væltes rundt, og på den bløde bund går det ud over de langlivede, fastsiddende og følsomme arter. Trawlingen fjerner også de store gravende dyr, der øger kompleksiteten i bunden ved at skabe levesteder for mindre dyr og planter.

Der er **miljø- og fiskerimæssige gevinster ved forbud mod trawl og omlægning til mere skånsomme fangstmetoder**. I danske farvande har gevinsterne ved et forbud mod trawl været særligt tydelige i to områder: I Øresund har der været opretholdt et effektivt forbud mod trawling siden 1932, hvilket har resulteret i sunde bestande af torsk og gode marine miljøtilstande for bundflora- og fauna, som dokumenteret i bl.a. Svedäng (2010). I det sydøstlige Kattegat har man siden 2009 opretholdt et område der har været delvis lukket for trawlfiskeri, og evalueringen heraf i 2012 viste at der i perioden (2009-2012) er sket en vækst i gydebiomassen for torsk (svensk og dansk arbejdsgruppe 2012).

En omlægning til skånsomme fangstmetoder gennem en ny kystfiskerordning vil også **skabe synergieffekter med andre politiske mål og tiltag** og bl.a. hjælpe med at opfylde miljøpolitiske målsætninger. Det gælder bl.a. havstrategidirektivets mål om en god miljøtilstand og socio-økonomiske gevinster for havne og fiskeriet, ligesom et skånsomt kystfiskeri føre til sundere tilstande i visse Natura 2000 områder.

Det er samtidig vigtigt at holde sig for øje, at vores **kystnære økosystemer har stor betydning for den biologiske mangfoldighed og de økonomisk interessante arter**. I 2012 rapporten om *Value of Coastal Habitats for Exploited Species* fra ICES, dokumenteres vigtigheden af sunde kystnære økosystemer. 42% af

¹ Miljøministeriet 2012. Danmarks havstrategi – Basisanalysen.

de undersøgte arter var i enkelte eller flere dele af deres livscyklus knyttet til kystnære økosystemer.² Tilknytningen sker i form af gydeområder, habitat for yngel, fourageringsområder og migrationsruter. Det er endvidere vigtigt at pointere, at over 70 % af de samlede landinger i 2010 var af arter med tilknytning til kystnære økosystemer.³ Kommercielt vigtige danske fiskearter (f.eks. torsk, sild, rødspætte og tobis) indgår alle i disse tal.

Et kystfiskersegment med skånsomme redskaber bidrager til beskæftigelsen i fiskeri og havne

WWF Verdensnaturfonden mener, at en solid ny kystfiskerordning vil komme beskæftigelsen i fiskerisektoren til gode. Kystfiskeriet bidrog i 2010 allerede med næsten en femtedel af samtlige fuldtidsbeskæftigelser i den danske fiskerisektor, og udgør derfor en vigtig brik i kampen mod tab af arbejdspladser. Kystfiskeriet og de mindre fartøjer bidrager væsentligt til beskæftigelsen i fiskeriet. Ifølge FOI hedder det at *"Sammenholdes fuldtidsbeskæftigelsen i fiskeriet med omsætningen fremgår at kystfiskerne står for 18 % af fuldtidsbeskæftigelsen i fiskeriet, men alene opnår 8,5 % af bruttoudbyttet. Tilsvarende for alle fartøjer mindre end 18 meter. Disse står for 44 % af fuldtidsbeskæftigelsen og opnår 22 % af bruttoudbyttet og kun 7 % af indtjeningen. Kystfiskeri og fiskeri med fartøjer mindre end 18 meter bidrager således relativt meget med beskæftigelse, men kun i beskedent omfang med indtjening"*⁴.

Det er endvidere særligt væsentligt at tage i betragtning, at fiskeriet med garn beskæftiger flere end fiskeriet med trawl, målt pr. kg landet fisk. Det vil sige, at der skal bruges mere arbejdskraft for at fange en specifik mængde fisk med garn, end hvis den samme mængde skal fanges med trawl. Der er altså, fra et beskæftigelsesmæssigt synspunkt, god grund til at prioritere en solid kystfiskeriordning, og stoppe den udvikling hvor en stadig større andel af den samlede kvote fanges med trawl, og lade kystfiskerordningen være forbeholdt skånsomme redskaber.

Det har i forskellige sammenhænge været fremført, at havne rundt omkring i landet er afhængige af en såkaldt "kritisk masse" og at trawlfiskeri bidrager til denne kritiske masse og i de mindre havne er årsagen til at havnens servicefaciliteter opretholdes og moderniseres. Der har desværre ikke været fremlagt dokumentation for denne påstand i forbindelse med høringsrunden.

WWF vil dog gerne anfægte dette som et argument for, at trawl bør bibeholdes i kystfiskerordningen. Den samlede kvote ændres jo ikke ved, at fartøjer med bundsløbende redskaber udelukkes fra kystfiskerordningen, og der er ingen grund til at antage, at fartøjer der ikke kommer med i ordningen vil ophøre med at fiske. Den samme mængde fisk må forventes at blive landet i havnene, uanset tilhørsforhold til en ny kystfiskerordning.

Frygten for 'havnedød' er dog ikke uden baggrund. Dansk fiskeri har over de senere år gennemgået store strukturelle ændringer, der har resulteret i en markant reduktion af fartøjer, hvilket naturligvis har haft konsekvenser for antallet af havne og arbejdspladser. Dette er i høj grad relateret til indførslen af FKA-

² ICES. Report of the Workshop on the Value of Coastal Habitats for Exploited Species (WKVHES), 2012. S. 27.

³ ICES. Report of the Workshop on the Value of Coastal Habitats for Exploited Species (WKVHES), 2012. S. 32.

⁴ Fødevareøkonomisk institut 2013. Dansk kystfiskeri – Struktur og Økonomi. IFRO udredning

ordningen, hvor eksperter har peget på, at indførelsen af omsættelige kvoter har medført, at kvoter i høj grad er havnet på færre, men større fartøjer. Kystfiskerordningen har til hensigt at skærme det kystnære fiskeri fra denne udvikling. WWF ser således ingen grund til at antage, at en kystfiskerordning uden trawlfartøjer vil udgøre en trussel for de mellemstore og mindre havne.

Endvidere kan en ny kystfiskerordning aktivt modvirke "havnedød". Dette skyldes, at de mindre fartøjer er mere loyale overfor deres havn end større fartøjer. Således landede kystfiskere med fartøjer mindre end 12 meter hjemmehørende i små havne 87 % af deres fangst i de små havne. Dette skal ses i kontrast til kystfiskere med fartøjer i størrelsen 12-17 meter, der kun landede 49 % af deres fangst i en lille havn.⁵

Kystfiskeri og fiskeri med mindre fartøjer bidrager også til beskæftigelsen i de afledte landbaserede erhverv. Under antagelse af at kystfiskernes landinger anvendes i samme omfang som forsyninger fra andre fiskere, opdrættere og importører, opnås at kystfiskeriet genererer i størrelsesordenen 130 fuldtidsarbejdspladser i de landbaserede erhverv.⁶

Om definitionen af skånsomme og mindre skånsomme redskaber (bilag 19)

I Bilag 19 med listen over skånsomme redskaber bør det præciseres, at "snurrevod" kun omfatter brugen af traditionelt snurrevod, og ikke flyshooting. Fiskeri med flyshooting har, ligesom bundtrawl, en skadelig effekt på havbunden.

Længdeafgrænsning (§ 62)

I udkastet til en ny kystfiskerordning fastsættes en længdegrænse på 17m. Årsagen til valget af denne længdegrænse skulle ifølge Fødevareministeriet være, at en del af fartøjerne mellem 15 og 17 meter, har lagt deres økonomi an på at kunne opnå kystfiskertillæg. WWF stiller sig dog skeptisk over for dette argument, på den baggrund at kystfiskerordningen siden 2007 har varieret i indhold og gyldighedsperiode og må anses som et usikkert langvarigt grundlag at anlægge sin økonomi på.

Fiskerfartøjerne i længdekategorien 15-18 m primært udgøres af trawlfartøjer og en mindre del er med garn og snurrevod – en længdegrænse på 15 m vil derfor også være i bedre overensstemmelse med ønsket om, at kun skånsomme fartøjer har adgang til ordningen.

Samtidig vil WWF påpege at man indenfor en kystfiskerordning, der har det kystnære og skånsomme fiskeri som sit kendetegn og også burde kunne markedsføre sig som sådan, næppe vil kunne forvente en heterogen sammensætning af fartøjer. Behov og gavnlige tiltag vil sjældent være de samme for forskellige redskabskategorier.

⁵ Fødevareøkonomisk institut 2013. Dansk kystfiskeri: Struktur og økonomi. IFRO Udredning 2013/1 s. 23

⁶ Fødevareøkonomisk institut 2013. Dansk kystfiskeri: Struktur og økonomi. IFRO Udredning 2013/1 s. 42

Kystfiskerordningens gyldighedsperiode (§ 63)

Udkastet til den nye bekendtgørelse foreslår en gyldighedsperiode på 5 år. Der har i nuværende og forrige kystfiskerordninger været en generel tendens til, at antallet af fartøjer og dermed kvoter tilmeldt ordningen er faldet, og at kvoter er tilgået de store tilbageværende fartøjer. Hvis ordningen bibeholder de foreslåede 5 år, er der chance for at den nedadgående tendens med færre tilmeldte fartøjer vil fortsætte.

WWF anbefaler, at ordningen gøres længere end de foreslåede 5 år – og gerne gøres permanent. Det vil lukke muligheden for, at kystfiskerfartøjer undlader at tilmelde sig en ny kystfiskerordning, når ordningens gyldighedsperiode afsluttes, med henblik på i stedet at kunne sælge fartøjskvoteandele inden for mindre årrække. Det vil også hjælpe unge fiskere ind i erhvervet uden stor gældsætning.

Markedsmuligheder

Der er en stigende efterspørgsel på fødevarer, der er bæredygtige i hele fødevarens livscyklus og netop derfor findes der nogle oplagte muligheder for markedsføring af et miljøskånsomt kystfiskeri. WWF mener at kystfiskeriet bør være kendetegnet ved at være trawlfrit og således kun omfatte fiskeri med skånsomme redskaber. WWF understøtter i øvrigt flere af de pointer til markedsføring, der også kom frem i arbejdsgruppen for kystfiskerordningen i foråret 2013:

1. Styrkelse af kystfiskeriets markedsføring gennem en mærkningsordning
2. Udnytte at flere og flere forbrugere efterspørger lokale produkter (lokaltfanget fisk) og at turister efterspørger lokale smagsoplevelser på egnsspecialiteter.
3. Mærket kan evt. have tilmelding til kystfiskerordningen som kriterium for anvendelse.
4. Hvis der skal fokuseres på bæredygtighed, så skal det være en trawlfri ordning.
5. Den økonomiske bæredygtighed bør sikres ved markedsføring af fisken som skånsomt fanget høj kvalitetsfisk.

Vi håber, at der vil blive taget højde for vores bemærkninger og forslag, og står naturligvis til rådighed for uddybende kommentarer.

Med venlig hilsen

Christoph Mathiesen
Tim Spaanheden Dencker
Mette Blæsbjerg

WWF Verdensnaturfonden